1853. N°. 24.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 25 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 24 Februarij.

In de *Staats-Cour.* vindt men een uitvoerig verslag van den Heer Directeur van het Museum van Oudheden alhier, omtrent de aanwinsten, die genoemd Museum door de belanglooze medewerking van welwillende oudheidvrienden in 1852 mogt ontvangen. Onder andere kreeg het Museum enkele voorwerpen, bij de droogmaking van het Haarlemmermeer gevonden. De Heer J. H. van Lennep, Jur. Cand., gaf ten geschenke een Romeinsch kruikje, van witte pijpaarde en een pot van gebakken aarde, benevens drie kleinere, waarschijnlijk uit het Merovingische of Karlovingische tijdperk, voorts een aanzienlijk aantal andere van middel-eeuwschen en lateren tijd, insgelijks bij de droogmaking van het meer gevonden. Daaronder drie kannen uit de 12de tot de 14de eeuw; een zestal zoogenaamde vrouwe-Jakoba-kannetjes, die evenwel nog vrij wat ouder, maar ook later kunnen zijn, dan het tijdperk dier Gravin; een 16-tal schenkkannen, uit de 16de eeuw, sommigen met beeldwerk en opschriften; een herdershoorn, insgelijks van gebakken aarde, en nu nog volkomen bruikbaar; nog eenige andere voorwerpen van gebakken aarde en vijf zilveren muntjes van den tijd van Filips den Schoone tot Filips II. Wij blijven, dus eindigt de Heer Leemans het verslag, de belangen der lands-verzameling aan de medewerking van allen, wien de wetenschap lief is, dringend aanbevelen en hopen dat de grootere openbare werken, ontgravingen, landontginningen en andere ondernemingen, misschien ook wel de onderzoekingen der geologische Commissie, voor het Museum eene weldadige werking niet zullen missen.

— De *Staats-Cour.* van heden bevat in vier bijvoegsels een verslag van den Minister van Binnenl. Zaken aan den Koning, behelzende een beknopt overzigt van de voornaamste openbare werken, in den loop der drie laatste jaren uitgevoerd of waarvan de plannen reeds tot zekere mate van rijpheid kwamen.

Daaronder begrijpt de Minister de waterstaatswerken in den uitgebreidsten zin, door het Rijk, de provincie, gemeenten, waterschappen en bijzondere personen ondernomen; alleen echter de nieuwe werken, niet die van onderhoud.

Zij kunnen onder negen hoofden worden gebragt: I. Rivierverbeteringen; II. Kanalen voor scheepvaart; III. Wegen; IV. Werken in het belang der uitwatering; V. Havens; VI. Waterkeerende werken; VII. Landaanwinning door indijking en droogmaking; VIII. Waterleidingen; IX. Ontginning door bevloeijing.

Het zij mij vergund, zegt de Minister, als Xde afdeeling, er de werken der telegrafie bij te voegen.

Ons thans bepalende tot een der voornaamste onderwerpen, als eene zaak waarbij onze stad in verschillende opzigten zoo veel belang heeft, laten wij hier met eenige bekorting het verslag volgen dat onder art. VII omtrent de droogmaking van het Haarlemmermeer wordt gegeven.

Bij de behandeling van dit deel van het verslag is het oog als van zelf het eerst gevestigd op de grootsche onderneming, die ons vaderland tot sieraad strekt, waardoor niet alleen 18,000 bunders land worden aangewonnen, maar vooral een gevaarlijke vijand in het hart der provinciën Zuid- en Noord-Holland is bedwongen.

De aanvang dagteekent van het jaar 1839. Na krachtige voortzetting in de drie verloopen jaren, kan de voltooijing eerlang worden gemeld. Met den aanvang van het jaar 1850 was de ontlediging van het meer reeds zoo ver gevorderd, dat vroeg in het voorjaar de graving en uitbaggering van de toeleidende kanalen, volgens het plan van verkaveling, werd begonnen, en gedurende den zomer voortgezet. Hoofdzakelijk hiertoe bepaalde zich de arbeid in het werksaizoen van 1850.

Schoon het meerwater toen op den 1sten November reeds tot 3 el onder A. peil was gedaald, bragten regens en stilstand van de pompmachines het polderwater weder tot 2,85 el onder A. peil. In Februarij begon men, bij daling van het peil, om in het zoogenaamde Kagermeer bij den Leeghwater, met het verkavelingswerk een aanvang te maken, bestaande in het schieten van zoodanige vakken, togten en slooten, als de uitgebreidheid van den drooggevallen grond toeliet, ten einde de toevloeijing van het water naar den Leeghwater te bevorderen. Naarmate het water vervolgens daalde, en de meerbodem bij de nadering der oevers droog kwam, werden in den jongsten zomer de hoofdkanalen, die naar de drie pompmachines leiden, verlengd en verdiept, zoodat die bij den Leeghwater de lengte verkreeg van 4272 el, bij den Cruquius van 1200 el, en bij den Lynden van 1800 el.

De bermsloten, waardoor de polder van de bedijking wordt afgescheiden, werden nagenoeg langs den geheelen bijna 60,000 el langen omtrek gegraven, en daar langs werd de aardenbaan van een veldweg aangelegd, door eene wegsloot aan de binnenzijde bepaald.

Daar het Spaarndamsche stoomgemaal niet altijd genoegzaam was om den boezem van Rijnland onder het overeengekomen peil te houden, werd een tweede stoomgemaal van het halve vermogen van dat te Spaarndam of 100 paardenkrachten op Halfweg Haarlem en Amsterdam geplaatst. Dit kunstwerk, in April 1851 voor *f* 164,354 aanbesteed, werd, wat het gebouw betreft, in 1851 voltooid. Het stoomgemaal zelf kon eerst in November 1852 in werking worden gebragt.

In het begin van 1852 was de ontlediging tot 3.50 el onder A. peil gevorderd. Tot geregelden omloop van het water moesten de beide hoofdkanalen, waardoor de drie pompmachines verbonden zouden worden, met elkander in gemeenschap worden gebragt; niettegenstaande de Meerbodem toen nog voor het grootste gedeelte onder water was, werd dit werk, in drie perceelen in April 1851 aanbesteed voor *f* 210,000. Schoon opgehouden door schaarschte van werkvolk, is die gemeenschap nog voor het einde van het jaar tot stand gekomen.

De aanbesteding der dwarstogten, mislukte ten deele, door te hooge aannemingsprijzen, een gevolg van gebrek aan werklieden. Niettemin werd hetgeen uitbesteed was, met kracht ondernomen en voortgezet.

Het boven het algemeene vlak van den Meerbodem eenigzins verheven Spieringmeer werd over eene oppervlakte van bijna 1200 bunders voor verkaveling geschikt geacht, en die verkaveling uitbesteed voor de som van *f* 35,676. De gezamenlijke, tot de verkaveling behoorende, in 1852 aanbestede en bijna geheel voltooide werken beliepen eene som van *f* 356,000, die alleen aan handenarbeid is besteed.

In Julij 1852 kon het meer worden gezegd droog te zijn, behoudens eenige nog overgebleven plassen, die niet met de bestaande kanalen in gemeenschap of dieper gelegen waren, dan het middelbare vlakte des Meerbodems.

De regenachtige herfst en winter hebben die plassen weder uitgebreid tot meer dan de helft van de oppervlakte van den polder, doch de drie krachtige pompmachines zullen weldra den polder weder van dat water ontlasten. Daarna zullen de verkavelingswerken hervat, en in 1853 bijna geheel ten einde gebragt worden.

— Wij hebben in onze vorige gemeld dat er te Amsterdam eene Nederl. *Lloyd* zal worden opgerigt, ter toelichting omtrent den aard van zulk eene instelling, naar den oprigter Lloyd genoemd, strekke het volgende door ons uit het in 1843 bij de Gebr. Diederichs uitgekomen *Nederl. Handels-Magazijn* ontleend:

Lloyds assurantie-instelling in Londen, in het beursgebouw, was oorspronkelijk slechts een koffijhuis, waar zich de assuradeurs pleegden te verzamelen. Later vereenigden de andere assurantie-compagniën zich met de meeste groote handelshuizen van Londen tot eene maatschappij, onder de directie van een uit hun midden verkozene commissie. Het doel dezer vereeniging was, door de aanstelling van agenten in alle slechts eenigermate belangrijke zeehavens, de ovememingen van gevaren en de vergoedingen van schaden gemakkelijk te maken. Deze agenten berigten namelijk over alle in de staatkunde, in den handel en in het zeewezen plaatsgrijpende verordeningen, over het bouwen, herstellen, aankomen en vertrekken der schepen, over ongeluksgevallen en dergelijke, derwijze dat de maatschappij niet slechts in het bezit der mogelijkst volledige lijsten van alle in de wereld aanwezige schepen is, maar ook wegens dat alles onderrigt wordt, wat over het algemeen voor den handel, en in het bijzonder voor het assurantiewezen kan belangrijk zijn, waarvan zij dagelijks eene lijst (Lloyd lijst) in het licht geeft. In het locaal der maatschappij zijn niet slechts alle controles en lijsten, maar ook vele andere hulpmiddelen, als kaarten, boeken, tijdschriften, dagbladen enz. (van 10—5 ure) voor de medeleden ter beschikking uitgelegd, ook is in eene bijzondere kamer ter openbare inzage een bijzonder boek over alle scheepstijdingen voorhanden. Een, in het locaal aangebragte windroos staat met den windwijzer op het dak in verbinding, en toont elke verandering van den wind aan. In het overige gedeelte des locaals zijn eene menigte kantoorkamers voor de enkele assuradeurs beschikt.

Het Oostenrijksche Lloyd werd in 1833 naar het model van het Londensche het eerst gesticht; in 1836 echter op nieuw georganiseerd en met eene stoomscheepvaart-onderneming verbonden. De eerste afdeeling dezer compagnieschap tracht door buitenslands aangestelde agenten door het vereenigen van alle in dagbladen, vlugschriften, boeken enz. voorkomende handelsberigten zich in volkomene kennis te zetten van alle gebeurtenissen in den handel plaatsgrijpende en maakt daarover een dagblad publiek, onder den titel van *Liste des Oestreichischen Lloyds*. De kosten worden door de bijdragen der medeleden opgebragt. De tweede afdeeling is op actiën (1000 à 10,000 fl.) en heeft onder anderen reeds door regelmatige stoomscheepvaart, eene gemeenschap met den Levant bewerkstelligd.

Het in 1832 te Parijs naar het model van het Londensche ingerigte Lloyd Français is van geringeren omvang.

— De Commissie voor de weduwen en weezen der 9 verongelukte varensgezellen te Hellevoetsluis, heeft bekend gemaakt, dat zij nu in het geheel ruim *f* 40,000 heeft ontvangen, welke som in inschrijvingen van Ned. Werk. Schuld is belegd, waarvan aan iedere weduwe 's weeks *f* 3 en voor ieder kind 70 centen worden gegeven, welke uitgaven naar de tegenwoordige behoefte gerekend *f* 2,500 's jaars vorderen.

— Uit de havens van het Oude Schild op Texel zijn in 1852 uitgevoerd: 4746 schapen, 15,308 lammeren; 324 koeijen en 210 ossen, waardoor men zich een denkbeeld kan maken van de belangrijkheid des veestapels op dit eiland.

— In de buitengewone vergadering van de Staten van Noord-Holland van den 22sten is besloten, om, dewijl door de vermeerdering van eenige mannelijke lijders in het krankzinnigen-gesticht van Meerenberg, eenige uitbreiding wordt gevorderd van de gebouwen van dat gedeelte van het gesticht, 't welk voor deze lijders bestemd is, te beschikken over een bedrag van *f* 9,120.30, te vinden op den post van onvoorziene uitgaven op de begrooting van 1853. Ook is besloten een bedrag van *f* 2,300 te verleenen voor de uitbreiding der smederij, den aanbouw eener woning voor den machinist, en de inrigting van een kelder voor deberging van kalk, bestemd ter zuivering van het gaz.

— Uit Capelle in de Langstraat wordt geschreven, dat de sneeuw aldaar op sommige plaatsen meer dan een Ned. el hoog ligt. Op de groote wegen wordt zij gaandeweg opgeruimd.

— Ll. Zaturdag zag men op het Damsterdiep te Groningen den Heer H. Sikkema, oud-brandmeester dier stad, schoon 88 jaren oud, nog op schaatsen, waar hij door zijne nog regte, krachtige houding veler oogen tot zich trok.

'S GRAVENHAGE, 24 Februarij.

Bij gelegenheid van 's Konings verjaardag is door den Heer H. Ameshoff, lid en Secretaris van het Hoofdbestuur, ten behoeve van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, weder uit Rotterdam ontvangen een bankbiljet van *f* 100.

— Er is herhaaldelijk sprake geweest van het afbreken der zoogenaamde Gevangenpoort alhier, eensdeels ter verfraaijing anderdeels om een gebouw te doen verdwijnen, dat enkele droeve herinneringen biedt. Van eene andere zijde werd die afbraak echter bestreden, daar noch het een noch het ander doel zou worden bereikt, terwijl door menig oudheidminnaar uit het oogpunt ook der kunst het behoud der poort werd gewenscht. Op voorstel van den Minister van Binnenl. Zaken, heeft Z. M. thans beslist, dat de gevangenpoort behouden zal blijven, en, even als het slot te Muiden, voortaan door het Departement van Binnenl. Zaken als historiesch gedenkteeken zal worden beheerd en onderhouden.

— Eergisteren heeft aan het Ministerie van Binnenl. Zaken de aanbesteding plaats gehad van het doen van werken aan de gebouwen op het Binnenhof, ten noordwesten van de Loterij-zaal alhier, tot het daarstellen van de vereischte vernieuwingen en herstellingen, zoowel aan de daken en gevels dezer gebouwen, als binnen in aan de kamers en verdere aanhoorigheden in verband daarmede, hetwelk is aangenomen door den Heer Waterreus alhier, voor de som van *f* 24,490.

— Gisteren avond tusschen 7 en 8 ure heeft hier een hevige storm uit het N. N. W. gewoed, waardoor verscheidene boomen uit den grond gerukt zijn en vele schoorsteenen en daken zeer groote schade hebben geleden. Die storm ging vergezeld van zwaren en aanhoudenden sneeuw en hagel.

— Uit het tweede algemeen verslag van het Munt-Collegie, ontleenen wij de volgende bijzonderheden: 4,546,764 rijksdaalders, in 1852 door 's Rijks Munt afgeleverd, zijn alle voor rekening van particulieren geslagen. Het muntmateriaal, daarvoor gebruikt, bestond hoofdzakelijk uit baren, fijn zilver, tot eene waarde van ruim 7½ millioen, 19,086 N. P. 500 w. piasters, 17,937 N. P. 700 w. florijnen, 830 N. P. 400 w. Conventions-thalers, 93 N. P. 600 w. Brabantsche kroonen, 53 N. P. 800 w. roebels en 91 N. P. 860 w. twintig-kreuzerstukken of zoogenaamde Zwanzigers.

Hoewel in 1852 de prijs van het goud over het algemeen iets hooger is geweest dan in 1851, zoo was de verhouding tusschen de twee metalen altijd nog beneden die, welke van 1839 tot 1847 in ons muntstelsel was aangenomen, namelijk die van 1 tot 15,604. Bij behoud van den dubbelen standaard zou men dus in 1852, even als in 1851 aanzienlijke aanmuntingen van goud hebben zien volvoeren, en daarentegen ons nieuw gemunt zilvergeld het land zien ontvlieden.

Terwijl men dus alle reden heeft zich voortdurend te verheugen over het muntstelsel in 1847 aangenomen en later volledig ingevoerd, meent het Munt-collegie met gepaste bescheidenheid deze gelegenheid te mogen aangrijpen, om den wensch te uiten dat onze circulatie, thans overigens in zulk eenen voldoenden toestand, eenmaal mege gezuiverd worden van het Belgisch kopergeld, dat zich meer en meer indringt, tot groot nadeel van onze nijvere bevolking. Het Munt-collegie ontveinst zich geenszins de moeijelijkheid, om bij de bestaande wetgeving, zonder eene verstandige en volhardende medewerking der bevolking, dit kwaad tegen te gaan en weder geheel uit te roeijen. Het is echter van meening dat de zaak belangrijk genoeg is, om alle middelen te onderzoeken, welke onze circulatie later van dit euvel kunnen bevrijden.

Ten slotte meent het Munt-collegie hier nog te moeten mededeelen, dat de fabricatie der postzegels in het afgeloopen jaar regelmatig is voortgezet. In die tijdsruimte zijn, in de daarvoor bestemde localen, binnen 's Rijks Munt vervaardigd 1,395,700 blaauwe postzegels, 4,696,800 roode postzegels en 507,600 gele postzegels; in het geheel is er dus vervaardigd voor een nominaal bedrag van *f* 255,590.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 23 Februarij.

In deze zitting zijn eenige wets-ontwerpen ingekomen, en is daarna dat betreffende een handelstractaat met de Republiek van Costa Rica met 45 tegen ééne stem aangenomen. — Maandag zal de Kamer eene lijst van Candidaten opmaken ter vervulling van de opengevallen plaatsen in den Hoogen Raad, door het overlijden der Heeren Rengers en Vaillant.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

In de Stads Courant leest men dat een lid van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, die wenscht niet genoemd te worden, gemeend heeft deze instelling te kunnen doen dienen, om alle deskundigen aan te sporen tot het mededeelen van hunne denkbeelden over de doorgraving van N. Holland op zijn smalst. De Voorzitter heeft de zekerheid, dat door bedoeld lid eene premie van niet minder dan *f* 1000 zal worden toegekend aan dengene, van wien men een voldoend ontwerp zou mogen ontvangen, tot verwezenlijking van deze grootsche onderneming, voor mindere kosten en in korteren tijd.

De raad van bestuur van het Instituut zal dit onderwerp in ernstige overweging nemen, ten einde het bestaande ontwerp te leeren kennen, eene vraag uit te schrijven in den geest van den voorsteller en de middelen te beramen tot grondige beoordeeling der ontwerpen, die zouden worden ingezonden.

— Men verneemt, zegt het *Handelsblad*, dat er onderhandelingen aangeknoopt zijn met eene Fransche maatschappij, welke de indijking der Zuiderzee bij Harderwijk en Elburg wil ondernemen. Die zaak is van het grootste aanbelang voor deze plaatsen, welke daardoor eene bekwame haven zullen erlangen, welke sedert zoo vele jaren aldaar vurig verlangd werd.

Tevens vernemen wij, dat er mede gegronde hoop bestaat, dat door dezelfde maatschappij de werken van den Dollard zullen voortgezet worden.

— Maandag ll. is hier in dienst gesteld 's Lands oorlogsstoomschip Soembing, onder bevel van den Luit. ter zee 1ste kl. A. A. de Vries. Het verdere état-major bestaat uit den Luit. ter zee Jhr. H. W. de Jonge, als eerste Officier; de Luit. ter zee 2de kl. P. Budding, A. A. 's Graeuwen en A. Grave van Limburg Stirum; den Offic. van Gezondh. 2de kl. W. Ruisch; den Offic. van Administratie 2de kl. C. H. P. de Jonge, en den scheepsklerk W. H. J. Vogel. Het is bestemd voor eene reis naar Oost-Indië.

— Ook de Lemster beurtman, welke voor 8 dagen van hier naar den Lemmer voer, heeft het zeer zwaar te verantwoorden gehad. In de Zuiderzee gekomen, duurde het niet lang of het want en al het touwwerk vroor vast en was niet te handteren. De wind was sterk, het dek al heel spoedig een voet dik met ijs bezet, en hierdoor was er zooveel diepgang, dat het schip maar een handbreed boord had, toen de Lemmer nog niet in het gezigt was. De geheele Zuiderzee was met ijs bedekt, en soms ging het door schotsen van een paar duim dik aan beide kanten. Tot overmaat van ramp was en bleef de wind Noord-Oost. Een geluk was niet genoeg te roemen; er stond namelijk een Fries van 70 jaren aan het roer, die eene werkzaamheid en kracht ontwikkelde, waarover iedereen verbaasd stond. En zonder meer te spreken dan noodig was, bragt hij het schip behouden in de haven.

EINDHOVEN, 17 Februarij.

Maandag ll. had binnen de gemeente Mierlo het volgende noodlottig voorval plaats: De smid van Vlerken, had op een geweer een nieuw busken geschroefd en willende beproeven of het goed was, nam hij het geweer met den loop in den mond en hield het busken bij de lamp, om door in den loop te blazen, te zien of het goed open was. Het geweer, dat met een prop papier en los kruid geladen was, ging af, met het ongelukkig gevolg, dat hij het geheele schot in den mond kreeg, waardoor zijne tong en onderste kinnebak geheel verbrijzeld werden en de tanden hem uit den mond geschoten zijn; men vreest zelfs voor het behoud van zijn leven; hij heeft eene vrouw en 6 of 7 jonge kinderen, voor welke hij den kost moet verdienen. De eigenaar van het geweer had hem herhaalde malen verzekerd, dat het ongeladen was, en hij had de noodlottige onvoorzigtigheid van zulks niet te beproeven of het na te zien.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Februarij.

De menigte sneeuw, die in verschillende deelen des lands gevallen is, veroorzaakt niet alleen eene vertraging der posten, maar stremt ook de gemeenschap tusschen onderscheiden dorpen van de noord-oostelijke graafschappen. Op sommige plaatsen lag de sneeuw 20 voet hoog. Somtijds ging de sneeuwval van onweder vergezeld.

— Twee soldaten, die zich van Devonport naar hun depôt moesten begeven, zijn door eene sneeuwbui overvallen en alzoo jammerlijk omgekomen, hebbende de hen geleidende korporaal gemeend, in weerwil dat hem door reizigers de togt werd ontraden, zijne orders te moeten nakomen; men heeft alleen den korporaal kunnen redden.

— Eenige dagen geleden, overleed te Ballyolone, Graafschap Cork, Nicolaas Dill, in den ouderdom van 102 jaren, eenen broeder van 105 jaren achterlatende. Zij waren beide ongehuwd en hebben hun geheele leven gesleten in het huis, in hetwelk zij geboren werden. Hun vader stierf op den leeftijd van 86 en hunne moeder op die van 112 jaren.

— Bij Lloyd's is berigt ontvangen, dat niet minder dan drie landverhuizerschepen, op de reis naar Australië, hebbende omtrent 1000 passagiers aan boord, zijn verongelukt, namelijk de Sir Fowell Buxton, die aan de kust van Zuid-Amerika was vergaan, de Eglinton en de Australian Express, die beide aan de kusten van Australië zijn verbrijzeld; slechts 2 of 3 personen hebben bij deze rampen het leven verloren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Februarij.

De *l'Univers* zal van de beslissing des Aartsbisschop van Parijs in hooger beroep bij den Paus komen.

— De straten van Parijs werden in 1184, onder de regering van Filippus Augustus, voor het eerst geplaveid. Gerard de Poissy, een voornaam geldbezitter van dien tijd, droeg daartoe bij voor 11,000 marken zilver; sedert echter hebben weinig geldmannen zoo milddadig tot de verfraaijing van deze stad bijgedragen.

— Den 19den heeft eene verzameling van 40 schilderijen, het kabinet van den Heer Bonnet hebbende uitgemaakt, in openbare veiling 58,980 fr. opgebragt.

— In deze week vermeerderde de verkoop van het vleesch met niet minder dan 1000 ℔ daags, en daarin ziet men een verblijdend verschijnsel van de toenemende welvaart der arbeidersklasse.

— Wij vernemen uit Petersburg, zegt het *Journal des Débats*, dat de Admiraal Vorst Mentschikoff, die aan het hoofd van het bestuur der Russische zeemagt staat, naar Constantinopel vertrokken is, waar hij eene zending gaat vervullen, wier doel onbekend is. Hij wordt vergezeld door eenen zoon van den Kanselier des Rijks, den Graaf van Nesselrode.

— Naauwelijks is een jaar verloopen, sedert de uitvaardiging van het besluit, waarbij het Museum der Souvereinen in het Louvre, in het leven werd geroepen, en reeds is het voor het publiek geopend. Dit museum beslaat vijf zalen. De eerste, welker muren met houtsneewerk, uit den tijd van Lodewijk XIII, bekleed zijn, bevat in eene glazenkast, in het midden geplaatst, eene vergulde wapenrusting van Frans II; den helm en de armplaten van Hendrik II; de zware wapenrustig van Hendrik IV; de met lelien versierde wapenrusting van Lodewijk XIII, zeer kunstig bewerkt, en eene zware en plompe wapenrusting, welke aan Lodewijk XIV behoort heeft.

De tweede zaal bevat insgelijks, in glazen kasten, koninklijke wapenrustingen. Men merkt er twee van Hendrik II op, 1547—59, de eene sedert langen tijd in het Louvre, en de andere in de bibliotheek bewaard. Deze laatste, in zilver gedamasceerd, is voortreffelijk bewerkt. In het midden der kast prijkt de oorlogswapenrusting van Frans I, geheel met lelien bewerkt, welke vroeger het museum der artillerie versierde. De proportien, welke genomen zijn naar een' persoon, die zes voet en twee duim lengte had, getuigen van de rijzige gestalte van dien Koning. Het is opmerkelijk, dat men de kast, welke niet berekend was op zulk eene buitengewone hoogte, heeft moeten verhoogen, om plaats voor den helm te vinden.

De derde zaal van het museum is geheel ingenomen door eene kapel, welke gediend heeft om de ridders der orde van den H. Geest in die orde op te nemen.

De twee laatste zalen, veel grooter dan de andere, zijn het belangrijkste; de eene, welke de zaal der Bourbons genaamd wordt, is geheel toegewijd aan de oude koninklijke geslachten; de andere, geheel aan Napoleon.

De zaal der Bourbons bevat, in glazen kasten, welke langs de wanden geplaatst zijn, eene menigte voorwerpen, welke aan de Koningen van Frankrijk behoord hebben, van Childeric en Dagobert af, in de zesde eeuw, waaronder het Evangelieboek van Karel den Groote, geschreven in 780.

In het midden derzelfde zaal staat de leuningstoel van Koning Dagobert, en de draagstoel van Lodewijk XV; een prachtig meubel, dat als medaillekabinet voor denzelfden Koning diende, en een koffertje van gedreven goud, door Richelieu aan Anna van Oostenrijk geschonken, hetwelk misschien het fraaiste stuk van deze verzameling is, uit hoofde van den smaakvollen en kunstigen arbeid; voorts de Arabische kuip, welke als doopvont gediend heeft voor Lodewijk IX, bijgenaamd de Heilige in het jaar 1215, en eeuwen later voor den Hertog van Bordeaux. Bij en voor de vensters zijn voorwerpen geplaatst, die behooren tot den hedendaagschen tijd.

De vijfde zaal, de zaal des Keizers genaamd, bevat enkel voorwerpen, welke aan Napoleon hebben behoord.

Twee groote kasten langs de zijwanden geplaatst, en welke nog gesloten zijn, doen vermoeden, dat dit gedeelte van het museum, aan den Keizer gewijd, binnen korten tijd met nieuwe voorwerpen zal aangevuld worden.

— Te Huningen, in den Elsas, is onlangs door de Heeren Berthot en Detzem eene inrigting voor kunstmatige vischteelt daargesteld onder leiding van een natuurkundige, den Heer Coste, die op last der Regering onderzoekingen omtrent de kunstmatige vischteelt, ook buiten Frankrijk, had gedaan. Het Fransche Regeringsblad deelt thans den inhoud mede van een door dien Heer in de Akademie van Wetenschappen uitgebragt verslag. Eerst beschreef hij de nieuwe inrigting te Huningen, en zeide verder onder anderen het volgende:

Binnen vier maanden zullen de Heeren Berthot en Detzem in staat zijn eene eerste aflevering van het product hunner inrigting te kunnen doen en eene proeve op groote schaal te nemen. Reeds zijn, hoewel van het geschikte jaargetijde nog maar een zeer klein gedeelte verloopen is, meer dan een millioen zalm- en forelleneijeren, waarvan 120,000 voor mijne oogen aan den oever van den Rijn bevrucht zijn, in onze waterloopen neêrgelegd, en zullen binnen weinige dagen allen uitgekomen zijn. Deze uitkomst is verkregen terwijl de inrigting nog niet in volle werking is, en doet zien wat men verwachten mag wanneer zij gedurende het gansche jaar zal in werking geweest zijn.

Ik wensch eene inrigting daar te stellen in de wadden nabij de uitmonding der Rhône, gelijk aan die van Huningen, inzonderheid om dieren die in zeewater leven, aan te kweeken. Aldaar zal op grooter schaal kunnen worden ondernomen hetgeen thans reeds in de zoutwaterpoelen langs de Adriatische zee, in de Pontynsche moerassen en in de golf van Napels, met goeden uitslag wordt gedaan.

De Heer Coste berigt verder dat hij zich eerlang met den Heer Detzem naar de Wolga zal begeven om van daar eenige aan die rivier eigen vischsoorten naar de inrigting te Huningen over te brengen. Hij besluit aldus:

Opdat echter het gewas niet nog vóór den oogst worde vernield, zullen de overheden voor de uitvoering der wet op de visscherij nog met meer strengheid moeten waken, dan waarmede zij thans de jagtmisdrijven vervolgen.

Het vraagstuk hetwelk wij bezig zijn op te lossen, is een van de gewigtigste, welke de volkshuishouding oplevert. Het opent voor de productie een nieuw gebied en een gebied van te grooter waarde, daar de producten tot rijpheid komen zonder al den arbeid dien de bewerking van den akkergrond en de bezorging van het veldgewas vereischen. Het is eene nieuwe weldaad die de arbeidende klassen van de wetenschap zullen ontvangen.

— Uit Spanje wordt berigt, dat Narvaez eindelijk Bayonne verlaten en zich naar Weenen begeven had.

— Ook in Spanje doet zich de winter streng gevoelen. In vele jaren was er zulk eene menigte sneeuw niet gevallen. Op den oever van den Manzanares was eene vrouw doodgevroren.

SARDINIE.

TURYN, 18 Februarij.

Den 14den hield de Italiaansche Akademie van Wijsbegeerte eene plegtige zitting ter eere en nagedachtenis van Gioberti, bij welke gelegenheid de Graaf Mamiani eene openingsrede en de Heer Achilles Mauri eene levensbeschrijving van Gioberti voordroeg, wiens borstbeeld met floers omhangen in de zaal was geplaatst. Eene compagnie der nationale garde had zich vrijwillig als eerwacht aangeboden.

ITALIE.

ROME, 10 Februarij.

De hooge aristocratie en de vreemde diplomatie hebben getracht door glansrijke soirées en bals het verblijf van den Koning van Beijeren alhier zoo aangenaam mogelijk te maken. Er is geen enkel lid van de Romeinsche Adel, dat den Koninklijken gast geen eerefeest had bereid. Ondertusschen meent men hier, dat de Koning Protestantsche gevoelens koestert, omdat hij, bij het bezoek bij den Paus, hem de hand niet kuste, zooals dat de gewoonte is, maar hem militairement groette, in die houding bleef staan en op gelijke wijze afscheid nam. Heden morgen heeft de Koning afscheid van den Paus genomen, en zal morgen van hier naar Napels vertrekken.

— Uit Milaan wordt van den 16den gemeld, dat eene deputatie der inwoners een adres aan den aldaar bevelvoerenden Generaal Giulay heeft aangeboden, waarin gezegd wordt, dat de bevolking te eenenmale vreemd is gebleven aan de gebeurtenissen, door eenen hoop ellendelingen veroorzaakt; aan de krijgsmagt dank wordt betuigd voor de gematigdheid, waarmede zij de orde heeft weten te herstellen, en eindelijk verzocht, dat de Generaal aan den Maarschalk Radetzky den waren stand van zaken doe kennen en van hem tracht te verkrijgen het ophouden of de schorsing der maatregelen van gestrengheid met betrekking tot de doodvonnissen.

De Generaal heeft de deputatie wel zeer gunstig ontvangen, doch verklaard niet te kunnen voldoen aan hun verzoek, om verzachting der maatregelen van gestrengheid. Hij heeft er op aangedrongen dat men zich met de regering moest vereenigen om den algemeenen vijand, de regeringloosheid, te bestrijden, en heeft beloofd naar Verona en Weenen te zullen schrijven, zonder echter eenige hoop aan de deputatie te geven. De stedelijke kas van Milaan moest den 16den Febr. 40,000 fl. storten, en elken Woensdag tot nader bevel 30,000 fl. aan de militaire kas betalen.

— Men verneemt, dat van het geld, dat de stokers van den opstand onder het volk uitdeelden, het grootste gedeelte valsche munt was; met name de goudstukken moeten slechts een vierde van de werkelijke waarde bevatten.

— In de laatste dagen zijn te Milaan 500 personen gevangengenomen en 17 doodvonnissen ten uitvoer gebragt.

— Te Siena in Toscane is weder een sluipmoord op zekeren Plagi gepleegd, die voor een spion der policie werd gehouden. Dit is binnen 14 maanden reeds de vijfde moord die op de openbare straat der stad bedreven werd.

FRANKFORT.

21 Februarij.

In de laatste bijeenkomst der Bondsvergadering is de vermeerdering van het Bondsleger ter sprake gebragt. Het voorstel van Oostenrijk en Pruissen en van de Staten, welker troepen het 9de legercorps uitmaken, is om die vermeerdering tot $1\frac{1}{2}$ ten honderd van de bevolking uit te breiden, en derhalve geheel het leger, op het papier, met 150,000 man te vermeerderen. Eene deswegens benoemde Commissie vermeent, dat eene vermeerdering van $\frac{1}{2}$ ten honderd, en derhalve van 50,000 man, voldoende zal zijn.

— Te Bacharach zijn in den morgen van den 18den, eenige uren na elkander, twee vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld, welke ook aan boord eener stoomboot, niet ver van Coblenz, waargenomen zijn.

RUSLAND.

PETERSBURG, 8 Februarij.

De troepen in den Kaukasus hebben in den loop der maand December, alvorens de winterkwartieren te betrekken, weder belangrijke voordeelen op de wederspannige Circassiërs behaald, en daarbij tien dusgenaamde auls verbrand.

— Het Russ. Handelsbl. bevat het volgende omtrent den in- en uitvoer gedurende het jaar 1852 alhier, voor rekening der 259 handelshuizen, die tot dit einde bij de gilden zijn ingeschreven, en dus het regt hebben, buitenl. handelsoperatien te doen. Onder die huizen vindt men meer dan 29 handelaren, die voor meer dan een millioen zilveren roebels in dat jaar hebben omgezet, namelijk 16 huizen voor 1 millioen en meer; 5 voor meer dan 2 millioen; 4 voor meer dan 3 millioen; 1 voor meer dan 4 millioen, en 1 voor meer dan 6 millioen. Het gezamentlijke cijfer der omzettingen in 1852 bedraagt 104,125,171 zilveren roebels, waarvan 64,588,308 voor den invoer, en 39,536,863 voor den uitvoer.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 17 tot en met den 23 Februarij 1853.

BEVALLEN: A. A. Biegman, geb. Drost, Z. — J. de Tombe, geb. Koppeschaar, D. — A. du Pon, geb. Dulfer, D. — J. W. den Broeder, D. — M. van der Ploeg, D. en Z. tweel. — J. Wiekhart, geb. van den Brand Galjaard, Z. — C. E. Chrispijn, geb. Thiel, Z. — S. W. Perrin, geb. Wetrens, Z. — J. Ansum, geb. Hakkert, D. — M. Swarts, geb. Tiele, D. — E. Stikkelorum, geb. Stikkelorum, D. — C. Wetselaar, geb. de Graaf, D. — A. van der Meer, geb. Retel, Z. — C. van Polanen, geb. de Kler, Z. — J. C. Bey, geb. Roelofsma, D. — S. C. Schouten, Z. — M. Broomans, geb. Raar, D. — C. Oolthuys, geb. Carton, Z. — H. Lelyveld, geb. Winkel, Z. — M. M. van Amerom, geb. Najer, Z. — H. Schipaanboord, geb. du Pon, D. — M. C. Bronkhuyzen, geb. Verhoeven, D. — B. M. Stegerhoek, wede van H. W. Hoogeboom, D. — D. P. Hoogteyling, geb. de Jong, Z. — N. van Nieuwenhoven, geb. Vogeler, D. — D. de Kler, geb. Fasseur, Z. — S. Favier, geb. van Berkel, Z. — M. van Slobbe, geb. van Sichem, Z. levenl. — A. van der Heemst, geb. Taayspel, D. — J. Houbolt, geb. Marks, Z. — W. Wassenburg, geb. Bal, Z.

GEHUWD: P. van der Reyden, Jm. en J. Overmeer, Jd. — J. H. Scheen, Jm. en E. Schroef, Jd. — F. C. Marks, Jm. en M. C. Vrijbloed, Jd. — J. Gesink, Wedr en A. G. W. W. Becking, Wede.

OVERLEDEN: C. Brouwer, geb. Kemler, 91 j. — J. C. E. In 't Hol, D., 4 j. en 10 m. — A. den Besten, 35 j. — J. Zwaan, 52 j. — E. A. Hilvers, Z., 3 m. — J. van der Woerd, Z., 13 m. — H. W. Hoogeboom, 38 j. — C. van Roodenakker, geb. Muller, 74 j. — P. Zandvliet, Z., 3 w. — J. Fortrie, 40 j. — J. J. Wynstroom, geb. van der Breggen, 36 j. — Susa. van der Reek, 32 j. — J. Zalm, 92 j. — H. F. van Doeveren, 52 j. — A. Schouten, 74 j. — A. C. 't Hoofd, D., 11 m. — M. van der Burg, geb. Dool, 72 j. — C. Vermey, 41 j. — M. E. Berre, geb. Schovers, 62 j. — D. de Lange, 44 j. — C. M. Bronkhuyzen, D., 2 d. — J. Gaderhout, Z., 3 w. — P. Koomen, D., 11 j. — E. de Zwyger, 87 j. — A. Cambier, Z., 3 m. — W. de Oude, 26 j. — M. van Hoordonk, D., 10 j.

De Burgemeester van *Leyden*, — Gezien Art. 1 der Verordening op het loslopen van honden, door den Raad dezer Gemeente in zijne openbare Vergadering van den 23sten December 1852 vastgesteld, en van den 27sten Jan. 1853 gewijzigd;

Bepaalt: dat van den 26sten dezer maand tot nadere bekendmaking geene honden, anders dan behoorlijk voorzien van een muilband, waarvan het model op het Bureau van Policie voorhanden is, op straat mogen loopen.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* en aanplakking worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 22 Februarij 1853.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien een adres van THEUNIS WILHELMUS VAN HARTROT, wonende in het Noordeinde, Wijk L. No. 20, waarbij deze de toestemming verzoekt om het Slop of Gang, gelegen naast zijn woonhuis, ter grootte van ongeveer 20 ☐ ellen, in te nemen en met genoemd huis te vereenigen.

Noodigen bij deze alle ingezetenen uit, die omtrent dit verzoek in hunne belangen wenschen te worden gehoord, om te verschijnen op Donderdag den 3den Maart dezes jaars, des middags te 12 ure, ter Vergaderkamer van Burgemeester en Wethouders; zullende zij bij niet verschijning geacht worden, tegen de inwilliging van dit verzoek geene bezwaren te hebben.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

LEYDEN, 24 Februarij 1853.

VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris V. PUTTKAMMER.

219de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. Nos. 5145, 14915 en 16210, ieder een prijs van ƒ1,000.
4de » No. 12765 een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Op den 17den Februarij 1853 is te UTRECHT na eene korte ongesteldheid, ten gevolge van een plotseling en hevig toeval, in de hope des beteren levens overleden Jonkvrouwe MARIA ELISABETH VAN STAPHORST, in den ouderdom van bijna 58 jaren.

Te LEYDEN is op den 19den Februarij 1853 in den ouderdom van twee en vijftig jaren, na eene langdurige en smartelijke ziekte overleden, de Wel-Edele Zeer Geleerde Heer HERMANUS FRANÇOIS VAN DOEVEREN, *Medicinae Doctor en Lid van de Plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt.*

Op uitdrukkelijke begeerte van den Overledene, strekt deze Algemeene als Bijzondere Kennisgeving.

Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot JOANNA JACOBA VAN DER BREGGEN, in den ouderdom van ruim 36 jaren.

LEYDEN, 19 Februarij 1853. J. H. WYNSTROOM, *Apotheker.*

De Ondergeteekende betuigt door deze zijnen opregten dank voor de veelvuldige bewijzen van belangstelling, hem bij de bevalling zijner Echtgenoote betoond.

LEYDEN, 24 Februarij 1853. J. A. SCHRIER.

De nagelaten Kinderen en Betrekkingen van wijle Mevrouw J. E. DE RUYTER, Wed. DERMOUT, betuigen hunnen opregten dank aan allen, die hun, bij het door hen geleden verlies, bewijzen van belangstelling en deelneming gegeven hebben.

LEYDEN, 23 Februarij 1853.

Degenen welke iets te Vorderen hebben van of Verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van den Heer JAN VAN DER LINDEN, vroeger *Koopman*, laatst buiten beroep te *Zaandam*, en aldaar onlangs overleden, gelieven hiervan **Opgave** of **Betaling** te doen, ten Kantore van den Notaris DOZY, te dier Stede, vóór den 15den Maart 1853.

Voor eene gerenommeerde **Brouwerij** eener naburige Stad, wordt onder genot van billijke korting voor *Leyden* gevraagd, een **BIERSTEKER of DEPOTHOUDER van BIEREN**; reflecterenden adresseren zich met *franco* Brieven aan het Bureau van dit Blad, onder Letter **B.**

Een Gehuwd **KOETSIER** zonder Kinderen, van de P. G., verlangt tegen Mei e. k. als zoodanig geplaatst te worden, zijnde van goede getuigenis voorzien; ook kan hij met den Krommen Dissel rijden en heeft 5½ jaar in dezelfde dienst gewoond. Adres onder Lett. **B. J.** bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, op de Breedestraat alhier.

Binnen deze Stad wordt gevraagd voor een zeer klein Huisgezin, tegen Mei aanstaande op een fatsoenlijken Stand, een geheel vrije **WONING**, waarin niet minder dan **twee Kamers** en een **Keuken**, of wel een vrij **BOVENHUIS** met de noodige Gemakken, tegen een Huurprijs van ƒ **80** hoogstens ƒ **100** 's jaars. Opgaven worden verzocht *franco*, onder Letter **A.** aan het Bureau dezer Courant, met vermelding van Stand en Nummer.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 23 Februarij.

	laagste koers	Hoogste koers	Slotkoers
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	65$\frac{3}{8}$	65$\frac{3}{8}$	65$\frac{7}{8}$
Dito Certificaten . . . . » 3 »	78	78$\frac{1}{8}$	78
Dito dito . . . . » 4 »	96$\frac{13}{16}$	97	96$\frac{15}{16}$
Amortisatie Syndicaat . . . » 3½ »	95$\frac{7}{8}$	—	—
Handelmaatschappij . . . » 4½ »	122	—	—
O. I. Leening . . . . . . » 4 »	96$\frac{3}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . »	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . » 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer . . . . . » 5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . » 3	—	—	—
Dito dito . . . . » 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	108$\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . . » 5 »	107$\frac{3}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	—	—	—
Dito 1840 . . . . » 4 »	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . » 4 »	92$\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe . . . » 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito . . . . » 6 »	73$\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . . fl. 500 ƒ	—	—	—
Dito Obligatiën . . . . . » 4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatien . . . . à 1 pCt.	23$\frac{1}{16}$	23$\frac{3}{8}$	23$\frac{3}{8}$
Dito Obligatiën . . . . . » 3 »	48$\frac{1}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . » 3 »	43$\frac{1}{16}$	43$\frac{1}{8}$	43$\frac{1}{16}$
Bewijzen Coupons	5$\frac{3}{16}$	5$\frac{1}{4}$	5$\frac{1}{4}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . » 5 »	87$\frac{1}{8}$	—	—
Dito . . . . » 4 »	—	—	—
Dito Metall. . . . . » 5 »	82	82$\frac{1}{16}$	—
Dito Nieuwe . . . . » 5 »	92$\frac{7}{8}$	93	—
Dito 1847 . . . . » 2½ »	42$\frac{1}{8}$	42$\frac{5}{16}$	—
BELGIE, Banc. . . . . . . » 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . » 2½ »	53$\frac{1}{8}$	53$\frac{3}{16}$	53$\frac{1}{8}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . 5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . » 5 »	40$\frac{7}{8}$	40$\frac{15}{16}$	40$\frac{15}{16}$
Dito dito . . . . » 4 »	38$\frac{3}{4}$	38$\frac{13}{16}$	38$\frac{13}{16}$
VENEZUELA, ... » 3½ »	39$\frac{1}{2}$	39$\frac{3}{8}$	—
MEXICO, ... » 5 »	24$\frac{7}{16}$	24$\frac{1}{4}$	24$\frac{7}{16}$
AMERIKA, Bankactiën	4$\frac{3}{16}$	—	—

Grieken 5$\frac{5}{8}$ (5$\frac{5}{8}$)

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 100½.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ 9.75 à 85.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.